Den originale sprogudgave af denne side cs er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

engelsk

Følgende sprog: en er allerede oversat.

Swipe to change

Retshjælp

Tjekkiet

1 Hvilke omkostninger er der forbundet med retssager, og hvem skal normalt afholde dem?

Som hovedregel afholdes omkostningerne af staten, sagens parter og eventuelle intervenienter i sagen (hovedsagelig udgifter til bevisførelse).

Omkostningerne har to funktioner: forebyggende og straffende.

Den civile retsplejelov indeholder en vejledende liste over de omkostninger, der kan gøres gældende i forbindelse med en civil retssag. Det drejer sig om parternes og deres repræsentanters kontante udgifter (f.eks. til rejser, måltider og indkvartering), udgifter i forbindelse med sagens behandling (sagsomkostninger), tab af indtægter for parterne og deres advokater, udgifter til bevisførelse (f.eks. udgifter til vidner og sagkyndige), en notars honorarer og kontante udgifter i dennes egenskab af foged, bobestyreres vederlag og kontante udgifter, udgifter til tolkning eller honorarer til repræsentanter, hvis repræsentanten er advokat, notar eller patentrådgiver. Omkostningerne kan også omfatte godtgørelse af moms eller mæglerens honorarer. Listen er imidlertid ikke udtømmende. Følgelig kan andre udgifter, som betales af parten som led i retssagen, også betragtes som sagsomkostninger.

Parterne betaler i princippet de udgifter, som de selv og deres repræsentanter har afholdt. Hvis der er udpeget en advokat som repræsentant eller værge for parten, betaler staten advokatens kontante udgifter samt repræsentantens honorar og giver momsrefusion, hvis det er relevant.

Betalingen af udgifter i forbindelse med sagens behandling er reguleret nærmere i loven om sagsomkostninger. I en almindelig kontradiktorisk sag betales sagsomkostningerne normalt af sagsøger. Det fremgår ligeledes af loven, hvilke retslige procedurer der er fritaget for sagsomkostninger (f.eks. sager om forældremyndighed, sager om omsorg for mindreårige, adoptionssager, sager om gensidig underholdspligt for forældre og børn, arvesager i første instans og sager om rets og handleevne).

Det er vigtigt at sondre mellem forpligtelsen til at betale sagens omkostninger og forpligtelsen til at godtgøre disse omkostninger. En part i sagen betaler sagens omkostninger, navnlig under retssagen, efterhånden som de opstår. Her anvendes princippet om interesse (omkostningerne bæres af den person, der foretager den retslige handling, eller i hvis interesse handlingen foretages). Sagsomkostningerne godtgøres først, efter at udgifterne er betalt.

Godtgørelse af omkostninger pålægges ved en retskendelse på grundlag af princippet om medhold i sagen eller princippet om skyld.

Hvis der er særlige grunde, kan retten anvende sin skønsbeføjelse til at træffe afgørelse om sagsomkostningerne og kan helt eller delvist undlade at godtgøre en parts omkostninger. Det er et spørgsmål om beskyttelse mod uforholdsmæssige konsekvenser af anvendelsen af princippet om medhold i sagen og princippet om skyld.

2 Hvad er retshjælp helt præcist?

Et af de grundlæggende principper i den civile retspleje er princippet om ligebehandling, herunder retten til retshjælp. Retshjælp bevilges fra begyndelsen og i alle typer sager.

Ifølge den civile retsplejelov kan følgende betragtes som retshjælp i civile sager:

udpegelse af en repræsentant efter anmodning fra parten (artikel 30, stk. 1, i den civile retsplejelov)

udpegelse af en advokat, hvis dette er nødvendigt for at beskytte partens interesser, eller hvis det er obligatorisk at lade sig repræsentere ved en advokat i den pågældende type retssag (artikel 30, stk. 2, i den civile retsplejelov)

parters hele eller delvise fritagelse for sagsomkostninger (artikel 138 i den civile retsplejelov)

I visse tilfælde kan rettens oplysningspligt også betragtes som retshjælp til sagens parter.

Retshjælp ydet af det tjekkiske advokatsamfund er en særskilt kategori. Denne retshjælp er fastsat i loven om advokaterhvervet, som giver enhver, der ikke opfylder betingelserne for at få beskikket en advokat, og som ikke kan garanteres juridisk bistand ad anden vej, ret til advokatbistand fra det tjekkiske advokatsamfund i form af juridisk rådgivning eller bistand.

Ansøgeren har således ret til gratis retshjælp, forudsat at den pågældendes gennemsnitlige månedlige indkomst i de seks kalendermåneder, der går forud for ansøgningen, ikke overstiger tre gange eksistensminimummet for ansøgeren eller de personer, der vurderes sammen med denne, i henhold til loven om eksistensminimum og minimumsløn, og forudsat at de ikke er repræsenteret, hvis de anmoder om bistand fra en anden advokat eller en person, der har tilladelse til at yde juridisk bistand (jf. artikel 2, stk. 2, litra a), i loven om advokater).

Hvis ansøgeren opfylder ovennævnte betingelser, modtager han/hun gratis juridisk bistand i mindst 30 minutter og højst 120 minutter pr. kalenderår.

Samtidig giver loven om advokaterhvervet mulighed for juridisk ad hoc-bistand til et ubegrænset antal personer, der er anbragt i detentionscentre i tredjelande i henhold til lovgivningen om udlændinges ophold i Den Tjekkiske Republik eller i et modtagelsescenter i henhold til asylloven, på anmodning fra den person, der leder centeret.

Ifølge loven om advokaterhvervet er det også muligt at anmode juridisk bistand, hvis ansøgerens indtægts og formueforhold berettiger det.

3 Har jeg ret til retshjælp?

Retten kan, på grundlag af en begæring, fritage en part i sagen (eller en tilknyttet part) for sagsomkostninger, hvis partens forhold berettiger det, og hvis anmodningen ikke er vilkårlig, ikke åbenlyst er ubegrundet og ikke er indgivet for at hindre rettens gang.

Juridiske og fysiske personer kan fritages for sagsomkostninger.

En part i en sag må ikke forhindres i at udøve eller forsvare sine rettigheder ved domstolene alene på grund af sin ugunstige økonomiske situation. Retten tager navnlig hensyn til ansøgerens samlede økonomiske situation, størrelsen af sagsomkostningerne, de udgifter, der måtte være nødvendige for bevisførelsen, og arten af kravet. Hvis der er tale om fysiske personer, tager retten hensyn til deres sociale forhold, helbred osv. Hvis der er tale om juridiske personer og fysiske personer, der er erhvervsdrivende, skal den også tage hensyn til arten af deres forretningsaktiviteter eller andre aktiviteter, deres aktivers status og struktur og deres betalingsevne.

Ved en anmodning, der er åbenlyst ubegrundet eller er indgivet for at hindre rettens gang, forstås navnlig en situation, hvor ansøgerens faktiske påstande allerede viser, at hans/hendes anmodning ikke kan imødekommes. Ved en vilkårlig anmodning eller en anmodning indgivet for at hindre rettens gang forstås navnlig ondsindet udøvelse af en rettighed eller et åbenlyst forsøg på at forsinke opfyldelsen af, hvad der uden tvivl er en bindende forpligtelse.
Hvis parten opfylder betingelserne for fritagelse for sagsomkostninger, og en sådan fritagelse er nødvendig for at beskytte partens interesser, udpeger retten en repræsentant efter dennes anmodning. Retten til at udpege en repræsentant opstår dog ikke automatisk, hvis sagen eller parten er fritaget for sagsomkostninger i henhold til loven (dvs. loven om sagsomkostninger). Selv i disse tilfælde skal ovennævnte betingelser for at blive fritaget for sagsomkostninger i henhold til den civile retsplejelov være opfyldt. Der udpeges en advokat som repræsentant, hvis det er nødvendigt for at beskytte partens interesser, eller hvis det er obligatorisk at lade sig repræsentere af en advokat (eller en notar) i den pågældende type sag.
Parten kan ikke pålægges at betale et forskud på udgifterne til beviser, som parten selv har fremlagt, eller som retten har krævet for faktiske omstændigheder, som parten har påberåbt sig (eller som er i partens interesse, jf. artikel 141, stk. 1, i den civile retsplejelov), eller til godtgørelse af statens omkostninger (artikel 148, stk. 1, i den civile retsplejelov). Kontante udgifter og honorarer til repræsentanter betales til den advokat, staten har udpeget.
En parts anmodning om fritagelse for sagsomkostninger kan indgives samtidig med søgsmålet (stævningen) eller på et hvilket som helst tidspunkt under sagen, indtil retten har truffet endelig afgørelse. Retten kan også udpege en repræsentant, inden der indledes en sag, hvis den fremtidige part agter at anlægge sag med bistand fra en repræsentant.
Retten træffer afgørelse om anmodningen om fritagelse for sagsomkostninger ved en afgørelse, der kan påklages.
Hvis retten afviser anmodningen om udpegelse af en repræsentant, kan ansøgeren anmode om, at det tjekkiske advokatsamfund udpeger en advokat.
Ansøgeren har i givet fald ret til gratis retshjælp, forudsat at den pågældendes gennemsnitlige månedlige indkomst i de seks kalendermåneder, der går forud for ansøgningen, ikke overstiger tre gange eksistensminimummet for ansøgeren eller de personer, der er vurderes sammen med denne, i henhold til loven om eksistensminimum og minimumsløn, og forudsat at de ikke er repræsenteret, hvis de anmoder om bistand fra en anden advokat eller en person, der har tilladelse til at yde juridisk bistand (jf. artikel 2, stk. 2, litra a), i loven om advokater).
En anden mulighed er at gøre brug af sagsøgers ret til juridisk bistand, hvis det er berettiget på grund af sagsøgerens indtægts og formueforhold. Også dette tilfælde skal sagsøgeren henvende sig til det tjekkiske advokatsamfund.

4 Ydes der retshjælp i alle typer sager?

Retshjælp i medfør af den civile retsplejelov finder anvendelse på alle de procedurer, som er omfattet af bestemmelserne i den civile retsplejelov.
Det tjekkiske advokatsamfunds retshjælpstjeneste finder også anvendelse i andre situationer end procedurer ved offentlige myndigheder, nemlig retssager, forvaltningsretlige sager og sager ved forfatningsdomstolen.

5 Skal man følge en særlig procedure, hvis man ikke selv kan afholde omkostningerne?

Der er ingen særlig procedure i sådanne sager.

6 Hvor kan jeg få et skema til brug for en ansøgning om retshjælp?

Blanketterne er underlagt bestemmelserne i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 4/2017 af 23. oktober 2017, ref.: 12/2017-OJD-ORG/36. Eksempler på blanketter for fysiske og juridiske personer (erklæring om personlige ejendele, formue og indkomst med henblik på fritagelse for sagsomkostninger og udpegelse af en repræsentant og erklæring fra en juridisk person om formueforhold og andre relevante forhold med henblik på fritagelse for sagsomkostninger og udpegelse af en repræsentant) findes på det tjekkiske justitsministeriums websted.
Blanketterne til indgivelse af en ansøgning om retshjælp til det tjekkiske advokatsamfund er vedlagt som bilag til det tjekkiske justitsministeriums dekret nr. 120/2018 om ansøgningsblanketter til udpegelse af en advokat og ansøgningsblanketten for juridisk ad hoc-bistand. De findes på det tjekkiske advokatsamfunds websted.

7 Hvilke dokumenter skal indsendes sammen med ansøgningen om retshjælp?

Det fremgår af den pågældende blanket, hvilke dokumenter der skal forelægges. Der kan bl.a. være tale om følgende: arbejdsgiverens bekræftelse af indkomst i forbindelse med et ansættelsesforhold eller indkomst i forbindelse med arbejde udført uden for ansættelsesforholdet, en endelig og endegyldig vurdering af betalinger fra skatteforvaltningen (erhvervsindkomst og anden selvstændig virksomhed), en endelig og endegyldig afgørelse om udbetaling af en ydelse eller en bekræftelse fra den instans, der udbetaler ydelsen (kontanthjælp eller socialsikringsydelser) eller andre endelige og endegyldige vurderinger af skatteforvaltningens betalinger (andre indtægter).

8 Hvor skal jeg indgive min ansøgning om retshjælp?

Der kan indgives en anmodning om fritagelse for sagsomkostninger til den ret, der har ansvaret for den sag, der anmodes om fritagelse for. Retten i første instans træffer afgørelse om anmodningen, også selv om der anmodes om fritagelse for sagen, når den er anket.
Ansøgninger om udpegelse af en advokat fra det tjekkiske advokatsamfund kan indgives:
skriftligt til det tjekkiske advokatsamfunds filial i Brno, nám. Svobody 84/15, 602 00 Brno eller
pr. e-mail med en anerkendt elektronisk signatur til epodatelna@cak.cz eller
direkte til det tjekkiske advokatsamfunds databoks – ID for databoks: n69admd.

9 Hvordan finder jeg ud af, om jeg har ret til retshjælp?

I henhold til lovgivning (artikel 5 i den civile retsplejelov) har domstolene generel oplysningspligt og derfor pligt til at give parterne oplysninger om deres proceduremæssige rettigheder og forpligtelser. Retten skal underrette parten om retten til at indgive en anmodning om fritagelse for sagsomkostninger eller om udpegelse af en repræsentant.

10 Hvad skal jeg gøre, hvis jeg har ret til retshjælp?

Se svaret i afsnittet med titlen: Hvem kan få retshjælp?

11 Hvem vælger en advokat til mig, hvis jeg har ret til retshjælp?

Retten træffer afgørelse om udnævnelse af en repræsentant på grundlag af partens anmodning. Der udpeges en advokat som repræsentant, hvis det er nødvendigt for at beskytte partens interesser, eller hvis det er obligatorisk at lade sig repræsentere af en advokat eller en notar i den pågældende sag.
Retten udpeger en specifik advokat, som er forpligtet til at yde juridisk bistand, medmindre advokaten har en lovlig grund til at nægte at yde juridisk bistand (f. eks. en interessekonflikt).
Afgørelser om ansøgninger om retshjælp fra det tjekkiske advokatsamfund træffes af formanden for det tjekkiske advokatsamfund. Formanden for det tjekkiske advokatsamfund har pålagt chefen for det tjekkiske advokatsamfunds filial i Brno at repræsentere formanden i udøvelsen af denne beføjelse.
Med henblik på udpegelsen af en advokat fører det tjekkiske advokatsamfund en liste over advokater, der har accepteret at yde den ovenfor beskrevne retshjælp. Ved udpegelsen af en advokat til at yde den juridiske bistand skal det tjekkiske advokatsamfund sikre, at advokaterne udpeges på en retfærdig måde og i overensstemmelse med sagens karakter og kompleksitet.

12 Dækker retshjælpen alle sagens omkostninger?

Se svaret i afsnittet med titlen: Hvilke omkostninger er der i forbindelse med en retssag, og hvem skal afholde dem?

Ansøgeren skal betale et gebyr på 100 CZK til det tjekkiske advokatsamfund for behandlingen af ansøgningen om retshjælp. Indehavere af ZTP-kort (svært handicappede personer) eller ZTP/P-kort (ekstremt svært handicappede personer med særlige plejebehov) eller personer, der modtager bistand ved behov for udstyr, er fritaget for disse gebyrer.

13 Hvem afholder de øvrige omkostninger, hvis jeg kun har ret til begrænset retshjælp?

Retten kan også indrømme fritagelse for en del af sagsomkostningerne eller for en del af sagen (f.eks. kun for behandlingen af sagen i første instans) eller kun for visse sagsomkostninger. Parten skal dække den resterende del af sagsomkostningerne.

Hvis der er udpeget en advokat som repræsentant eller værge for parten, betaler staten advokatens kontante udgifter samt repræsentantens honorar og giver momsrefusion, hvis det er relevant.

14 Kan der også ydes retshjælp i appelsager?

Medmindre domstolen træffer anden afgørelse, gælder fritagelsen for sagsomkostninger under hele sagen, dvs. indtil der er truffet en endelig og endegyldig afgørelse. Fritagelsen for sagsomkostninger gælder både for sager i første instans og for appelsager (almindeligt retsmiddel). Sager om ekstraordinære retsmidler (ny behandling af en klage, genoptagelse af en sag, annullationssager) er imidlertid ikke automatisk fritaget, og parten kan indgive en ny anmodning om fritagelse for sagsomkostninger.

15 Kan et tilsagn om retshjælp tilbagekaldes, før sagen er afsluttet (eller endog efter, at der er truffet en endelig afgørelse i sagen)?

Hvis partens situation ændrer sig, således at fritagelsen for sagsomkostninger ikke længere er berettiget, eller hvis retten konstaterer, at partens faktiske situation ikke berettigede fritagelsen på det tidspunkt, hvor den blev indrømmet, ophæver retten fritagelsen. En sådan foranstaltning har kun tilbagevirkende kraft, hvis retten udtrykkeligt beslutter det. Retten kan kun ophæve fritagelsen indtil den endelige afslutning af sagen.

En simpel ændring af reglerne for vurdering af ansøgerens situation eller en ændring af rettens vurdering af, om ansøgningen er vilkårlig, uberettiget eller indgivet for at hindre rettens gang, udgør imidlertid ikke en begrundelse for at fratage en part fritagelsen for sagsomkostninger.

Med hensyn til retshjælp fra det tjekkiske advokatsamfund tilbagekalder det tjekkiske advokatsamfund udpegelsen af en advokat, hvis det i forbindelse med denne advokats ydelse af juridisk bistand i den pågældende sag fastslås, at klientens indkomst og økonomiske situation ikke berettiger den pågældende til retshjælp.

Advokatsamfundet tilbagekalder også udpegelsen af en advokat, hvis det i forbindelse med denne advokats ydelse af juridisk bistand i den pågældende sag fastslås, at klientens indkomst og finansielle situation har ændret sig på en sådan måde, at retshjælp ikke længere er berettiget. Advokatsamfundet tilbagekalder udpegelsen af en advokat, når situationen ændrer sig. Selv i dette tilfælde er advokaten forpligtet til at træffe alle hasteforanstaltninger i en periode på 15 dage fra den dato, hvor vedkommendes pligt til at yde juridisk bistand blev tilbagekaldt, således at klientens rettigheder eller legitime interesser ikke berøres. Dette gælder ikke, hvis klienten skriftligt meddeler advokaten, at han ikke insisterer på, at denne forpligtelse opfyldes.

16 Kan jeg anfægte et afslag på retshjælp?

Det er op til retten at afgøre, om den vil acceptere en anmodning om fritagelse for sagsomkostninger eller ophæve fritagelsen. Beslutningen træffes i form af en afgørelse. Der kan klages over afgørelsen, medmindre appeldomstolen har truffet afgørelse herom i første instans, i hvilket tilfælde den er endelig.

Formanden for det tjekkiske advokatsamfund (eller direktøren for advokatsamfundets filial i Brno, der er bemyndiget til at handle på dennes vegne) træffer afgørelse om det tjekkiske advokatsamfunds udpegelse af en advokat i forvaltningsretlige sager. Afgørelsen kan påklages administrativt.

Sidste opdatering: 23/06/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.